

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų . . . . . 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I III

SÃO PAULO. 1937, FEVEREIRO -- VASARIO 27 D.

NR. 9 (75)

Kolonijos gyveniman pažvelgus

Pirmiausia duosime vieną kitą būdrigesnį faktą, o paskui padarysime kai kurias išvadas.

Praėjusį sekmadienį, vasario m. 21 d. mokyklos Parque das Nações atidarymo, bei pašventinimo iškilinėse dalyvavo daug žmonių ir tai įvairaus plauko. Visi pasidžiaugė dar vienu pasiekimu lietuvių laimėjimu — pastatyta mokykla.

Tą pat vakarą Mokos mokyklos salėje susirinko paminėti 19 metų Lietuvos Nepriklausomybės įvairaus ideologinio ir politinio nusistatymo žmonės. Kalbėjo katalikiškos visuomenės atstovai, taip pat kalbėjo ir kai kurios ideologijos atstovai. Kalbėjo, tie kurie nuolatą neiti į tas pastoges, kur jiems bus kai kuriais sumetimais nepageidaujamų žmonių. Čia pat irgi tie, kurie ryžtingai kovoja, kad valdininkus izoliuoti iš viešojo kolonijos gyvenimo. Tačiau šia proga visi sutilpo po vieną viešą pastogę, ir iš kitos pusės niekas nepasisakė, kad Lietuvos vyriausybės atsiųstų dirbti kultūrinio kolonijoj darbo žmonių, reikia šalintis. Priėmę visi pabrėžė, kad gana jau spaudyti vieni kitus, kad to reikalauja lietuviškos kolonijos garbė ir gerovė.

Iš čia jau galime padaryti išvadą, kad visiems, turint gerą valią, kai kuriais momentais ir kai kuriais bendrais kolonijos gyvenime klausimais, galima rasti bendrą kalbą, bendras darbas. Bet tai neturi pasilikti tik bendro pagėdavimo srityje, o reikia visų laukiamam bendravimui duoti konkrečias formas. Tą tikslų kaip tik ir turi lietuvių centro organizatoriai. Siekiamas tikslas bus atsieltas, jei tą nusistatymą, toną, taktą, koks buvo praėjusio sekmadienio vakarą Mokos salėje, išlaikysim ir toliau gyvenime.

Netolima ateitis viską parodys.

SMARKŪS LIETUS SU PERKŪNIJOMIS

Trečiadienį, vasario mėn. 24 d. apie 3 val. po piet. São Paulo buvo mieste nepaprastai smarkus lietus su perkūnijomis. Po kelių minučių gatvės atrodė lyg upės, o aikštės buvo virtusios tarsi mažais ežerais. Žemės paviršiuose buvo pilna vandens ne tik skelpuose, bet ir kambariuose. Viljoj Guilherme vienas darbininkas buvo visai perkūno nutrenktas, o kitas tik smarkiai pritrenktas. Villa Maria taito buvo nutrenkta viena moteriškė. Jtrenkta ir j radio stotį.

— Sovietų Rusijos vyriausybė ištrėmė iš savo krašto 10 vokiečių. Jie buvo areštuoti kaip kenksmingi sovietams elementai. Kalėjime sėdi dar 33 vokiečiai, kurie irgi bus ištrėmti.

KOVO 2 d. SUKILĖLIAI BUS MADRIDE?

Ispanijos sukilėlių generolas Queipo de Llano kalbėdamas su žurnalais, Havaso korespondentui pareiškė, o taip pat ir per radio pranešė "Kovo mėnesio 2 dieną sukilėliai bus jau Madride. Kovos, kurios dabar vyksta prie Madrido, yra paskutinės. Šių kovų rezultatai bus tokie: kovo 2 d. bus Madride. Ar aš apsirinku, pamatysime."

Taigi, sukilėliai tikisi paimti Madridą ir tuo būdu užtikrinti savo laimėjimą. Iki šiolei dar vis vyksta labai smarkūs mūšiai Madrido apylinkėse, ypač

Jarama upės pakraščiuose. Sukilėlių radio praneša, kad nuo pradžios mūšių ties Madridu, sukilėliai numušė 130 vyriausybinių orlaivius.

Astūrios provincijoje, ties Oviedo miestų irgi eina didelės kovos. Vyriausybės jėgos veržiasi Oviedo miestan ir kaip pranešimai sako, mūšiai eina miesto gatvėse. Vyriausybiniškai jau yra paėmę kelis svarbius miestų punktus, kaip ginklų fabriką, elektros ir vandens stotis. Sukilėliai skelbia, kad prie Oviedo per dvi dienas krito 100.000 vyriausybės kareivių.

Kariaujančios Ispanijos neberems nė viena valstybė

Nuo pat karo pradžios Ispanijoje, kad karą lokalizuoti, t. y. kad karas iš Ispanijos neišplėstų po visą Europą, buvo sudaryta tarptautinė "nesikišimo komisija", kurioje įeina didžiosios Europos valstybės. Jos turėjo žiūrėti, kad Ispanijon nebūtų siunčiami žmonės iš kitų kraštų, o taip pat kad kariaujančios Ispanijos pusės nebūtų remiamos ginklais ir amunicija. Tačiau nežiūrint tos komisijos, Europos valstybės Ispanijos karą rėmė visu kuo. Francija ir Sov. Rusija gelbėjo vyriausybiniams, siuntė "savonorius", ginklus ir visą karo medžiagą. O sukilėliams ėjo pagalbon Vokietija, Italija ir Portugalija. Tokiu būdu

Ispanijos kare kariavo kitų valstybių žmonės. Pereitą savaitę "nesikišimo komisija" priėmė nutarimą, kad valstybės išleistų įstatymus draudžiančius vykti savanoriams į Ispaniją, kad už draustų ginklų siuntimą ir t. t. Be to, nutarta saugoti Ispanijos rubežius, kad Ispanijon ne įplauktų nei vienas laivas su amunicija iš kitos valstybės. Tas nutarimas pradės veikti nuo kovo 20 d. Sov. Rusija, Francija, Irlandija, Vokietija, Italija, Latvija, Lietuva ir k. jau išleido įstatymus draudžiančius rinkti savanorius ir siųsti Ispanijon. Be to, atsaukti visus svetimšalius, kurie dabar kariauja Ispanijoje. Bet kas žin, ar pasiseks įvykdyti tie nutarimai?

ATENTATAS PRIEŠ VICE-KARALIŲ GRAZIANI

Vasario mėn. 19 d. Abisinijos vice-karalius Graziani darė vizitas Addis Abebo maldnamiuose ir neturtin-giesiems dalino išmaldas. Jam grįžtant iš tų vizitų drauge su kitais aukštais valdininkais ir kariškiais, vietiniai

gyventojai abisiniečiai metė kelias bombas į vice-karalių ir jo į svitą ir lengvai jį sužaidė. Sunkiai tapo sužaidistas vice-karaliaus palydovas generolas Liotta ir koptų bažnyčios dvasiškis Cyrillo.

Amerikos J. V. darbininkų judėjimas

Prieš 3 mėnesius prasidėjęs automobilių darbininkų streikas baigtas su sitarus darbininkams su darbdaviais. Automobilių darbininkus pasekė kitų įmonių darbininkai, kaip uostų, batų dirbtuvių ir k. Vienu įmonių darbininkai susitarę su darbdaviais, kiti dar te bestreikuoja. Vėliausios žinios iš New Yorko sako, kad išėjo streikan dar naujų darbininkų viso 27.000, kurie apima įvairių įmonių. Visi darbininkai reikalauja algų padidinimo. Bostono mieste 14.000 batų fabriko darbininkų grįžo darban laimėję 15 centų padidinimo.

Anglijos karaliaus vainikavimas Greitai įvyks Anglijos karaliaus

Jurgio VI vainikavimas. Į vainikavimo iškilnės pakviestas dalyvauti buvęs Abisinijos karalius Salasie. Abisinijos. Italija tuo labai nepatenkinta.

Vokietija yra Europos apsauga nuo bolševizmo

Vokietijos propagandos ministeris Gobelsas viename susirinkime pareiškė, kad dabartinė Vokietija yra siena apsaugojanti Europą nuo bolševizmo. Naujoji Vokietija, Hitlerio vedama, — sako Gobelsas, — sukurs naują visame pasaulyje epochą, nes mes, vokiečiai, esame tam tikslui pašaukti. Įdomu kokia Hitleris epochą sukurs?

Sušaудė 1400 abisiniečių

Sąryšy su atentatu prieš Abisinijos vice-karalių, tapo suareštuota daugybė abisiniečių. Kaltuosius teismai nuteisė sušaudyti. Nuteistųjų mirtį skaičius siekia apie 1400 žmonių.

Darbininkų streikai ir riaušės

Vengrijoj anglų kasyklų darbininkai išėjo streikan. Jie užsitarė kasyklose ir reikalauja algų padidinimo. Streikuojantiems darbininkams pritaria kitų įmonių darbininkai. Kiti darbininkai surengė demonstracijos prieš kasyklų administracijos rūmų. Policija besikirstydam demonstrantams, 10 darbininkų sužaidė.

Ištrėmė komunistus

Šiomis dienomis iš Brazilijos laivu «Mossilia» tapo išgabenti 3 svetimšaliai už komunistinį veikimą — lenkas Dymek ir du lietuviai Prielgauskas ir Belo—Petračius.

Didelis gaisras

Vasario 26 d. Geležinkelio Centralo Brazil dirbtuvėse Eugenio de Dentre stoty įvyko didelis gaisras ir smarkus sprogimas. Padaryta labai daug nuostolių. Gaisro priežastis tyriama.

São Paulo estado politika

Kaip jau žinoma, neseniai tapo išrinktas naujas S. Paulo gubernatorius Cardoso de Mello Neto į atsistatydinusių Armando de Salles Oliveira vietą. Respublikonų partija labai nepatenkinta nauju gubernatorium ir jo išrinkimą laiko ne konstituciniu. Šitas nepatenkinimas respublikonų, komplikuoja S. Paulo estado politiką.

Neguso žentas nužudytas

Abisinijoje italų kariuomenė suėmė kunigaikštį Destą, kuris yra Neguso žentas ir jį nužudė. Graziani apie tai pranešė Mussoliniui. Destas su savo kareivių būriais užpildinėjo italus.

Nacionalsocializmas Artimiausios ateities Lietuvių Katalikų Bendruomenės darbai

Vokietiją dabar valdo nacionalsocialistai, hitlerininkai. Laikraščiuose nuolat būna talpinamos žinios apie hitlerininkų kovas, nesantaiką su vokiečių katalikais. Ir dabar Vokietijoje dar tebesėdi kalėjimuose ir vienuolių ir kunigų. Nacionalsocializmas, arba hitlerizmas yra pagrįstas mokslininko Hegelio mokslu, Hegelis skelbė, kad valstybė, tai viskas. Siekiant valstybės gerovės su priemonėmis, nereik skaitytis. Jei pajėgi, gali sūtaugti silpnesnį, kitus padaryti savo vergais. Valstybė paverčiama savos rūšies dievaitėiu, kuriai viskas turi būt paaukota: ir asmenis ir sąžinės laisvė. Žodžiu, laikomasi taisyklės, kad žmogus gyvena valstybei.

Katalikų mokslas apie valstybę yra kitas. Pirmą buvo žmogus, o tik vėliau susikūrė valstybė, kuri tikslas yra sudaryti tokias sąlygas, kad žmonės galėtų siekti savo tikslų. Pavyzdžiui sudaryti sąlygas, kad gyvybei, nebūt pavojus, padėti švietis, steigiant mokyklas. Bet tai, kas liečia žmonių sąžinę, pasaulėžiūrą, valstybė neturi teisės kištis. Tuo tarpu Vokietijos nacionalsocializmas nesiskaito su jokiomis priemonėmis. Ne tik ką uždarinėjo katalikų spaudą, organizacijas, nužudė jos vadus (pavyzdžiui 1934 m. birželio 30 d. įvykiu), bet net sugalvojo naują, pagoniška tikėjimą, kuriuo buvo norima pakeisti krikščionybę. Delto, neuostabu, kad tiek iš katalikų, tiek iš protestantų pusės buvo didelis pasipriešinimas. Ir dabar Vokietijos katalikų vadai energingai kovoja už savo šventas teises, nepaisydami, kad už tai jiems tektų kalėjimuose sūpti, arba būti sušaudytiems. Yra atsitikimų, kada reikiama Dievo labiau klausyti, negu žmonių.

Taip pat ryškiai matome, kad nacionalsocialistai nesiskaito ir su tarp-

tautine taise. Kiek jie sulaužė tarptautinių sutarčių, pasizadėjimų! Jie ir prie Lietuvos sienų nuolat žvangina ginklus. Nacionalsocializmas pripažįsta tik liūtų ir tigru teisę. Jų tikslas vien savos valstybės garbė, kurios prysakyje stovį vienas ar kitas diktatorius, nesiskaitant, kad tariamai valstybės gerovei ir garbei bus paaukota piliečių sąžinės ir laisvės, sulaužytos tarptautinės sutartys, paverptos silpnesnės tautos. Tokių pažiūrų laikosi ir kitų kraštų diktatoriai. Štai pavyzdžiui lenkai smurtu išplėšė Lietuvos sostinę. O paskutiniu metu njeiku nepateisnamas uždarinėjimas mokyklų ir visi kitų smurtų žygiai, ar nėra įrodymas, kad tiek vidaus, tiek tarptautiniuose santykiuose vaduojasi vien tik stipresniojo teise?

Kai yra paminta po kojų teisę ir teisingumas vidaus valstybių gyvenime ir tarptautiniuose santykiuose, Europoj, ir bendrai pasauly, karas, suirutės yra neišvengiama būtenybė.

Katalikams, kaip komunistams, taip nacionalizmas, ar fašizmas, kaip to tikra ideologija, nesiskaitanti nei su paskirų žmonių, nei tautų prigimtomis teisėmis, bei laisvėmis, yra neprimtinai. Tačiau kiekvienos tautos, ar valstybės nacionalizmas yra pagrįstas, priešingu katalikų mokslu. Yra nacionalizmas tautiškas, kuris grindžiamas teise ir teisingumu.

SKAITYDAMAS
„SVIESA“
ZINOSI
VISKA.

Yra sakoma, kad ir Romos dingšias miestas ne viena diena buvo pastatytas, bet per istisus šimtmečius. Taigi ir Bendruomenė, vienu mėnesiu, vieneriais metais visų darbų nenuveiks. Pirmoj eilėj reikia dirbti patys būtiniausi darbai. Jau nekaltant apie Bendruomenės organizacinę sritį pirmoj eilėj mums reikalinga: 1) bažnyčiai suolai, 2) varpai, 3) sudėjimas bažnyčiai grindų. Suolus, rodos 16 ar 18 suolų, paaukoja Villa Bellos moterų Draugija. Varpus irgi paaukos geri žmonės. Tikimasi, kad per Velykas iš lietuvių bažnyčios lokšto visai plačiai apylinkei varpų balsais bus skelbiamas linksmas-masis aleliuja.

Po velykų tuoj bus pradedama

dėti bažnyčiai grindys. Numatoma dėti plytelių, panašiai, kaip šv. Antano bažnyčioj. Tai darbai, kurie būtinai šiais metais reikia padaryti.

Dar yra visa eilė didesnių ir mažesnių darbų. Dar neturime bent būtiniausių visų bažnytinių rūbų, indų. Kada būsime kiek jau apsidirbę, reiks ir susirūpinti parapijos salės, statymu ir kitais darbais. Visa tai yra įmanoma ir galima. Tik reikia vienybės, sutarimo ir nepasiduoti blogos valios žmonių skleidžiamoms provokacijoms. Gyvenime tenka susitikti visokių žmonių. Ir tokių, kurie džiaugiasi savo artimo nepasisekimu. Mes tokių turime tik pasigaiėti ir toliau eiti savo keliu.

Vokietija ir Austrija

1934 m. liepos buvo nužudytas Austrijos Valstybės Kancleris (ministrų kab. pirm-kas) Dolfusas. Jį iš Vokietijos suagituoti austrų nacionalsocialistai. Tikėtai, kad Dolfusui žuvus ir Austrijoj kilus netvarkai, nacionalsocialistai galės paimti valdžią ir Austriją prijungti prie Vokietijos. Bet tai pasiekti nepasisekė! Po Dolfuso nužudymo austrų — vokiečių santykiai buvo įtempti iki 1936 m., birželio m., kada tarp Austrijos ir Vokietijos pasirašyta sutartis, sulig kuria vokiečiai pasizadėjo nepulti Austrijos. Austrijoj taip pat kalbama rimtai apie grąžinimą monarchijos. Tas vokiečiams nepatinka. Todėl šiomis dienomis i Austriją buvo nuvykę vokiečių užsienio reikalų ministras Neurathas. Kaip spėjama ir Austrija norima įtraukti į bendrą frontą,

kuriame dalyvauja Vokietija su Italija. Tai be ne pats svarbiausias bus Neuratho kelionės tikslas Vienon. Nuvykus Austrijon Neurathui, Austrijos hitlerininkai jam sukėlė didelis ovacijas. Austrų valdžia nemaža jų suareštavo. Kokių nors sutarčių naujų tarp Austrijos ir Vokietijos nepasirašyta. Italų ir vokiečių spauda šiuo Neuratho žygiu reikiama pasitenkinimo.

PABĖGO POLITINIAI KALINIAI

Karnavalo naktį iš vasario 9 j 10 d. iš Paraižo areštų namų, S. Paulopabėgo 17 politinių kalinių vadovauja, mi vieno rusų inžiniero Vainšteino Kaliniai išsikasė 9 metrų ilgio tunelį ir juo išėjo. Visi pabėgusieji buvo areštuoti už komunistų. Dabar policija jų ieško.

FELIKSAS ČEMARKA ŽEMES ŪKIO KOLONIJOS KLAUSIMU

Argentinoj leidžiamas lietuvių laikraštis „Išvien“ šių metų vasario 10 d. numerį patalpino gautą iš São Paulo laiška, kuris skamba sekančiai:

„Gerbiamas P. M. Šalčius. Aš esu labai suinteresuotas Tamstos organizuojama Bolivijoje lietuvių žemės ūkio kolonija. Aš, kaip iniciatorius Pietų Amerikos lietuviams žemės ūkio kolonijų steigimo, per septynis metus rūpinaušiu tuo reikalu, nepaisydamas nei lėšų nei laiko, bet mano pastangas ilgšiol vaisių nedavė. Dalykas toks, kad pas mus Brazilijoje kad ir labai gerą sumanymą kas paskelbia, tuojau atšlandra priešininkų, kurie visokiais prasimanymais ir savo „kritikonis“ kliudo ką gera nuveikti. Maloniai prašau suteikti man žinių apie Tamstos sumanymą kolonizuoti, kuri vieta būtų tinkamiausia — Bolivija, Argentina ar kokia kita? Gal geriausia riktų Patagonija? Ten klimatas europiškas ir mūsų krašto žmonėms labai tiktų. Čia yra labai daug galvojančių apie Patagoniją. Lauksiu atsakymo. Su tikra pagarba: J. Š.“

P. M. Šalčius, tarp kitko atsako:

Atsakymas. Kolonizuotis galima beveik i visas Pietų Amerikos šalis, tik sąlygos jose ne vienodos. Žemių kainai čia tarp 200 ir 1000 pezų hektaras. Kur pigesnė, tai bloga ir turi per daug puodosos salietros, kuri būtinai reikia pirmą išplausti ar kituip išimti ir tik paskui galima normaliai dirbti. Kolonistams duodama kreditai ir kitoki paleng-

vinimai, bet jau atvykus vieten ir pradėjus kurtis. Iš užsienio atvažiuojantiems kolonizuotis i Argentiną žemdirbams statoma sąlyga, kad jie turėtų mažiausia 1500 arg. pezų kapitalo, arba sutartį su viena kolonizacijos bendrovė. Vadinaš, norimėiam iš Brazilijos atvykti kolonizuotis Lietuvos piliečiai reikia turėti su savim maždaug 7 ir pusę kontų. Tai yra nemažas kapitalas. Turint tokius pinigus galima neblogai ir apie São Paulo Brazilijoje įsikurti.

Nereikia, mūsų nuomone, karščiuotis ir skubinti. Negalim, kaip akis išdegus, šokti kolonizuotis i vieną ar kitą šalį. Pirmiau reikia visa labai gerai iširti, apsvaistyti ir numatyti, o tik paskui jau vykti i pasirinktą vietą apsigyventi.

Kolonizotojų, darbas labai sunkus ir susijęs su didele atsakomybe. Negalima žmonių likimu ir gyvenimu žaisti. Visuomet atsiras kritiku. Ypač mėgsta tie kritikuoti, kurie viską, ką kiti daro smerkia ir peikia, o patys nėra nei vienos šeimos kolonizavę. Bet su tokiais „kritikais“ niekas rimtai ne gali skaitytis ir nesiskaitys. Reikia rimtai dirbti pradėtas darbas ir gerai jį padaryti, tai yra geriausias atsakymas i visas „kritikas“.

Svarbiausia tai, neraikia per daug girti jokių kad ir labai gerų vietų, ir pristopyrus kalbant žmones važiuoti, nes didesnių ar mažesnių sunkumų visur bus, tai tevyksta kolonizuotis tik tikrai pasiryžę visokius sunkumus per-

kentėti žmonės.

M. Šalčius.

Sulyg padėtį laiške inicijavę J. S. nesunku atspėti, kas tą laiška rašė. Nenoriu, aš čia nei peikti, nei ginti i des persaciją įpuolušį p. J. S., tai yra tą, kuris pirmas iskėlė lietuvių žemės ūkio kolonijai klausyma Brazilijoj, bet aš noriu tik pažymėti keleta pastabų, būtent: Jeigu p. J. S. per septynis metus (kaip rašo savo laiške) nesukūrė lietuvių žemės ūkio kolonijos Brazilijoj iš Brazilijos lietuvių, tai tuo yra sunkiau sukurti žemės ūkio kolonija Patagonijoj iš tu pačių Brazilijos lietuvių.

Todėl mūsų, braziliečių, yra didžiausia pareiga pirmoje eilėje pasirūpinti sutvarkyti savo kolonijos reikalus nepaisant tu, kurie nenori mums padėti.

P. M. Šalčiaus atsakymo yra teisingai pažymėta, kad tie, kurie patys nieko nesugebo padaryti, kliudo dirbti ir kitiems. Todėl nėra reikalo per daug nusiminti, nes panašiu „veikėju“ visur atsiranda. Yra jų ir Argentinoj ir kitose Pietų Amerikos Valstybėse, kur tik yra imigravę didesnis skaičius lietuvių.

Mums išeiiviams, apsigyvenusiems vienoj ar kitoj Pietų Amerikos Valstybėj, neturi rūpėti p. Šalčiaus misija. Jo tikslas yra surasti vieta Lietuvos businiam išeiiviams kolonizuotis.

Tai Lietuvos Vyriausybės rūpinimasis daugiau būsimais išeiiviais, negu mumis jau seniau emigravusiems, ne tik mus užgauna, bet kas labiausia, kad tuo keliu einant, gali būti padaryta nepataisoma klaida. Ką gerą gali duoti pačiai Lietuvai išmėtymos jos perteklius po visą pasaulį? Ar ne tiksliau būtų juos koncentruoti ten, kur jų jau yra daug?

Argentinoj, Urugvajuj ir Brazilijoj

drauge paėmus yra apsigyvenusių apie 100.000 lietuvių. Todėl ar ne tiksliai būtų pirmą iširti tuos kraštus ir įkurti ten nors po viena, vidutinio didžio, žemės ūkio koloniją. Nes tuomet atėkiai būtų matyti, kur yra naudingiau pakreipti būsimus Lietuvos išeiivius. To kin būdu, ne tik būtų išvengta didelių klaidų pasirenkant vietą businiems emigrantams, bet, svarbiausia, šios trys — Argentina, Urugvajum ir Brazilija jaunos kolonijos būtų pastatytos i savo vėžes ir žymiai sulajkytų lietuvių nutautėjimą ir pakeltų išeiivų ekonominį būvį. Iš to didelę naudą turėtų ir patį Lietuvą.

Kodėl Lietuvos Vyriausybė nenori pasekti kitų Valstybių pavyzdžiui, sunku atspėti.

Kodėl patys išeiiviai ligišiam laikui dar nesuskūre nė vienai žemės ūkio kolonijai, kaltinti būtų kas, bet tas jokios naudos neduos. Didžiausias kalbininkas yra tas, kad lietuvių kolonija Pietų Amerikoj yra dar labai jauna. Todėl aišku, kad neturi prityrimo ir yra reikalinga paramos. (Bus daugiau)

DIDELI POTVYNAI EUROPOJ

Šių metų potvyniai pasauliui yra savos rūšies plakanti rykštė. Dar nesenai už daugybę milijonų nuostolių padarė Šiaurės Amerikai, Brazilijai ir kitiems kraštams.

Štai dabar vėl ateina žinios apie nepaprastai didelius potvynius Europoj kur prasidedant pavasariui tirpsta sniegas ir dažnai lyja. Pavyzdžiui Vokietijoj Reino upė su visais savo intakais taip smarkiai išliejusi, kad net visiškai pertrauktas laivų plaukiojimas. Placias apylinkes yra apsemęs vanduo. Taip pat smarkiai išliejio ir Prancūzijos upė Sena. Statomo tilto netoli Louvro darbai turėjo būt pertraukti. Parizuj, kur vyksta įvairūs paruošiamieji darbai pasaulinei parodai, del minėtos upės išliejimo ir apsemimo parodos aikštės, turėjo būt pertraukti. Visur bijoma didelių nuostolių.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

KAUNAS

Vargo žmonių globėjos

Vienuoliškais pagrindais sukurtą Gerojo Ganytojo dukterų organizaciją apima įvairios labdarybės ir visuomenės švietimo bei dorinimo sritis.

Drągiajį šiuo laiku dirba trijose srityse, kuriose iki šiol jokia organizacija nedirbo: 2) Turi neturtingųjų vaikams dteninę prieglaudą. Joje vaikai nuo 12 d. iki 7 metų amžiaus yra aprūpinami visu išlaikymu. Vaikus metinos per dieną palieka sesery global, kol vakare grįždamos iš darbo atsiima. 2) Neturtingųjų šeimų patronatas, kurio tikslas — padėti neturtingoms šeimoms palaikyti švarą, padėti šeimai visuose sunkiuose materialio ir dvasinio gyvenimo reikaluose ir klausimuose. Siam tikslui sesery lanko šeimas, su jomis bendrauja, kiek galėdamos parūpina pragyvenimo šaltinį, duoda dorinančių ir auklėjančių patarimų. 3) Defektyvių — nenormalių iš prigimties vaikų — auklėjimas ir globėjimas.

Seserys turi defektyvių vaikų prieglaudą Kaune, Zanavykų g. Nr. 17, kurioje šiuo metu globojama per 60 nenormalių vaikų.

Paskutiniu laiku Gerojo Ganytojo Dukterys atidaro dar naują mšlą Rotušės aikštėje Nr. 11, gatvės vaikams auklėjimo stoiją ir darbo namus. Šios mšljos tikslas yra organizuoti gatvės vaikus, mokyti juos amato, dorai elgtis, auklėti, pratinti prie darbo. Čia neturtingiems vaikams bus duodami pietūs, pagal galimybę aprūpinami ir aptvarkomai jų drabužiai. Be to, seserys auklėjimo klausimuose palaikys tampresnius ryšius su vaikų tėvais.

Prūsų Lietuvos miestui 600 m.

Kaip «N. Tilžės Keleivis» rašo, 1936 m. sukako 600 metų, kaip yra įsi kūręs Vėlavos miestas, kuris yra Prūsų Lietuvoje, Priegliaus ir Alcus santa koje. Pamary lietaviškas kaimas šven tē 450 m. sukaktuves.

Buvo paminėtos Mažosios Lietuvos Petrikų kaimo (jis yra Tilžės krašte tarp Labguvos ir Sekenborkio Didžiojoje Samanų Baloje) 450 m. sukaktuvės. Šis kaimas įkurtas 1486 m. pabaigoje. Tuo laiku pamarys, kur dabar yra suskaktuves minimas kaimas, bu-

vo retai apgyventas, nes sunkios gyvenimo sąlygos mažai ką ten traukė. Daugiausia čia verčiamasi bulvių auginimu

«Tilsiter Allgemeine Zeitung» 304 nr. rašo, kad pirmieji Petrikų kaimo gyventojai buvo lietuviai.

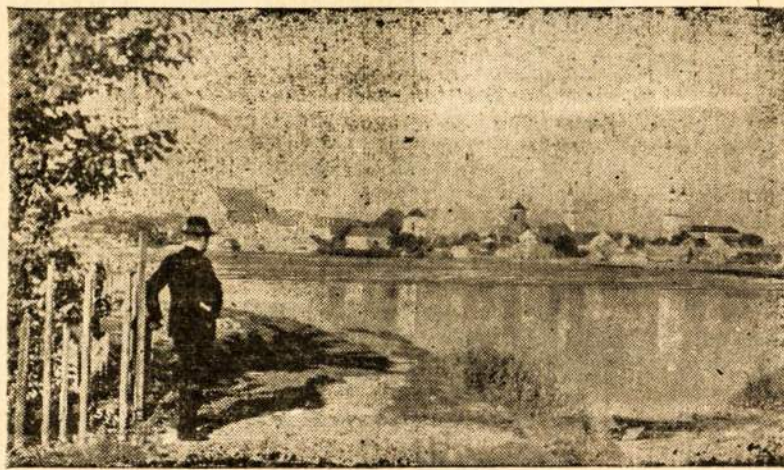
Sukaktuves minincime sename Petrikų kaime ir jo apylinkėse daug kas kalba lietuviškai. Petrikų vardas Rytprūsių Lietuvoje, ypač Pakalnės apylinkėje, yra labai dažnai sutinkamas

Pusšesto šimto metų kaip Lietuva krikščioniška

Siemet sukanka lygiai 550 metų nuo to laiko, kai krikščionybė įžengė į Lietuvą. 1387 metais ji galutinai įsigalėjo visame Aukštaleičių krašte, o iš jo netrukus pasiekė ir Zemaičius. Šitas sukaktuves minint, iškyla ir vardas Vytauto Didžiojo, kuris pats gyventojus mokė katekizmo ir pastatė daug bažnyčių. Katalikybės Lietuvoje įvedimas yra didžiausias Vytauto Didžiojo laimėjimas, kuris pas mus ir paliko, nes kitai kad ir labai dideli jo laimėjimai vėliau buvo Lietuvos priešų išplėsti.

Seniausias apylinkėje žmogus

Obeliuose gyvena senutė Ona Stočkienė 109 metų.

Nemunas prie Kauno.

APIE KATALIKŲ VADŲ SUVAŽIAVIMĄ IR KUNIGŲ ŽEMES

Pabaigoj praėjusių metų įvykęs Kaune Katalikų Veikimo Centro Suvažiavimas, plačiai nuskambėjo Lietuvos ir užsienio lietuviškoj ir nelietuviškoj spaudoj. Labiausia šis suvažiavimas išgarsėjo dėl Dr. Ant. Maceinos paskaitos. Dr. Maceina yra labai didelių gabumė, greitios orientacijos, jaunas, turjis apie 28 metus amžiaus, žymus katalikų veikėjas, Lietuvos Universiteto lektorius.

Dr. Maceina gerai pažįsta visą katalikų mokslą ir teologiją filosofiją, Bažnyčios vadų, popiežių raštus apie socialinį darbininkų klausimą. Todėl ir jis savo paskaitoj apie socialinį teisingumą, kaip jis ir pats vėliau spaudoj paaiškino, iškėlė jau popiežių paskelbtas mintis, bei reikalą pagalvoti koks turėtų būt katalikų uustatymas kapitalizmo atžvilgiu. Paskaitoj tarp kitko atkreipė dėmesį, kad dvasiškija irgi daugiau atkreiptų dėmesio į šį klausimą, ypač dabartiniiais sunkiais laikais, rūpintųsi, padėtų visiems, kurie yra pagalbos reikalingi. Kartu pažymėdamas apie reikalą reformos ir bažnytinų turty administravime. Visai nekalbėjo ir neįrodinėjo, kad klebonijoms nėra reikalinga žemė. Iš kitos gi pusės, kiek tos žemės klebonijos turi? Imkim Su-

valkią. Ne prie vienos parapijos nėra daugiau kaip dešimts hektarų žemės. Kiek daugiau turi Zemaitijoj. Bet ir tai, nėra parapijų, kurių žemės siektų šimto hektarų.

Parapijos žeme naudojasi ir visi prie parapijos esantys tarnautojai, zakristijonas, vargoninkas, spitolninkas gauna po didesnį ar mažesnį žemės sklypą daržovėms, bulvėms pasisodinti.

Be to pati žemė nėra kunigų, bet parapijos nuosavybė. Jei mokyklos, savivaldybės turi žemės, tai kodėl gi žemė klebonijai būt nereikalinga. Atėmus iš klebonijų žemes socialiais klausimais, toli gražu dar nebūt išspręstas. Socialinį teisingumą yra šis tas daugiau, kaip klebonijos žemė. Dr. Maceina pakartojo šv. Augustino žodžius, kad tas, kuris valdo perteklių, neteisėtai jį valdo. O šitai pastatyta jo klausimas, ne vieną paliečia ir tu, kurie turėdami kelis kart daugiau turty, už turtingiausią kleboniją, o rašo apie reikalą išparceliuoti kunigų administruojamas žemes.

Ir kunigai daug nudirbę socialinio klausimo srityje. Tik prisiminkim garbingos atminties arkivyskupą Matulevičių, vyskupą Paltaroką, kun. Šaulį ir kitus, kurie daug veikalų šiuo klausimu parašė.

O žemės reformą kas įvykdė? Ar ne kunigo Krupavičiaus darbas? Neatitinka tikrenybę, esimas nesutarimo taip katalikų pasauliečių ir kunigų. Kat. inteligentai eina su dvasiškija, ypač su jos jaunesniąja karta labai glaudžiai bendradarbiauja.

Katalikiškoji visuomenė nebijo kritikos, ir nevengia pati savo darbų, laikas nuo laiko padaryti reviziją. Ir kiekvieną, teisingą, iš šalies pastabą vertina ir už tai nepyksta. Tik, dėja, kad yra kritikų, kurie užmerkia akis prieš faktus, aš juos iškrapiu. Taip buvo ir dėl Kat. Vadų Suvažiavimo bei Dr. Maceinos paskaitos kai keuo pasielgta.

Kviečia į Briuselio mūgę

Balandžio 7—21 d. Briusely įvyks tarptautinė mūgė, į kurią pakviestas dalyvauti ir Lietuvos firmos.

— Iki šiol buvusius savo laivus „Mais tas“ pardavė ir perdavė spec. b-vei. Du laivai, turėjusieji svetimus vardus pavadinti „Kretingos“ ir „Utenos“ vardais.

A. VAIČIULAITIS

PRELATO VYNAS

(Pradžia 8-tam numery.)

— Manai, kad nenukirsiu tos tavo damos su raudomis lūpomis, — kalbėjo Trumplis. — O čia duodu dvidešimt.

Saulė, nesvirus į vakarus, dar smagią kaitino juodviem nugaras, glos tē spraudus. Kazys vartėsi nuo vieno šono ant kito ir iš visų pusių šildėsi. Albinas kantriai tysojo, tik kai musės išėlsdavo ant pakaušio, jis ranka pliaukšteldavo sau per galvą. Kortavo jis labai atidžiai, beveik skausmingai susiraukęs ir liežuviu galiuką iškišęs lūpų kampe. Tarpais jis iš lėto pakeldavo koją, pasiūbuodavo ir vėl nuleisdavo. Šieį margoj žemėj dabar jam buvo bemaž gera. Rūpesčiai dilo, nuko. Saulė ant strėnų, minkšta žolė po krūtine, zirziančios spalvos, smilgas su puojas vėjelis ir saugojimas sukčiaus Kazio, kuris, žiūrėk, ir iškirs šulerystę — štai kas glamonėjo jo dvasią, pripylė jį palaiminto tuštumo, užmaršties. Darėsi lengva, jauku. Atskrido švelnus miegalstumas. Snaudulys vis dažniau zyzė aplink akis...

— Dabar pasapnuosiu, — tarė Albinas, praklėš trečią partiją. — Su ta-

vim vistiek nelaimėsiu — sukli lygi Judošius.

Ant galvos jis užsimitė švarką ir netrukus ėmė knarkti. Kazys pasiūbė jį kiauirus vaikino batus, į pabrizgusias keltines ir pats išsitiesė žoleje.

Pirmas nubudo Trumplis. Prikėlė jį užslinkęs rugių šešelis. Buvo jau vėlu. Saulė leidosi už girių. Piemenys oltuodami ginė gyvulius.

Kazys pasiravė ir prizadino Albiną, kuris nerangiai prasimerkė ir atsėdė, nuleidęs smakrą ant krūtinės. Jis matė, kaip dideliais šuoliais, per balas ir medžius, artinosi naktis be pastogės.

Jis tarė: — Kur man dingti? Reikės eiti pas Stasės tėvus. Su ja mudu sudraugavom seniau.

— Pas Stasės tėvus? — atsiliėpė Kazys. — Į pliak merga nė nežiūrės. — Kazys!

— Nebūk mažas vaikas ir nesposok j mane graudžiomis akimis. Ar Stasei reikia suplyšusių tavo kelinų? Jei pas ją nustypėiotum su žvilganciais batais, su auksiniu žiedu ant piršto, tai ji tau būtų kaip cukrus. O dabar...

Ir jis mostelėjo ranka, išsyk su-

triuškindamas Albino svajones. Pamatęs nuliūdusį vyruką Trumplis prabilo.

— Jei sėdėsi ir bijosi krustelti, kaip šventasis altoriuj, tai lobiai nebyrėš tau į sterblę. Nemanyk, kad pas tave atėis procesija, už pažastų nuves j rūmus ir įkels į sostą. Na, broleli, vis dėlto nenustimink. Še, nuskandink rūpesčius...

Kazys išsitraukė butelį iš savo erdvių kišenų, ir Albino akys sužibė. — Išmesk burnelę — tarė Trumplis ir delnu išmušė kamštį.

Jo bičiulis pamaži judino gerklę, išalyškė jo veidai rausvėjo, krūtine aukščiau kilo. Gėrė jis lyg didelę palaimą jausdamas — lėtai, nekrutėdamas, prisimerkęs. Mielai jis būtų ligi paskutinio lašo ištuštinęs, bet smilkinuos kraujas taip tvinksciojo, galvoj nuskaidrėjo, kad jis neišlenkė ligi dugno. Dangus lingavo į šonus, lyg senas girtuoklis.

«A, tas Kazys! — kalbėjo sau Albinas. — Jis pirmai juokėsi iš manęs. Palauk, tu man daugiau nerodysi danų!» Ir jis norėjo stoti, bet mėlynos lubos, kurios ten aukštai kabėjo, susyk nugarmėjo žemyn. Rugiai, pievos pasileido šokinėti.

— Laiky tu snukį! — Albinas grumoj savo drangui. — Parodysiu tau šaipytis! Kai vošiu į tavo liktarną, tai...

Trumplij jis matė kažkur toli, su-

siėmusį šonus ir kvatojantį.

— Ir nusilesei, žvirblėli, ir nusilesei! O evangeliste! Angele su baltais sparnais! Rytoj bėk pas pralotą išpažinties, kad nusilakei. Broleli, atiduok jam švarką, nes kad kokios — būtų jo sidabrinis šaukštus...

Albinas mušė ranka į žemę ir šaukė:

— Tylėk, akėtvirball! Kas tau sakė, kad dar šiandakt neturėsiu praloto turtų? A, girdi!

— Tik nerėkauk taip smarkiai — pempėms įvaysi priepuolį.

— O aš rekausiu, ir tiek! Ką tu man padarysi! Aš ir pas Stasę eisiu ir Aldonai šonkaulius sumalsiu. Abi jos aplink mane tūpčios, kojas laizys, gyvatės. A!

2.

Aplinkui kleboniją augo platus sodas. Jo patvoriu šliaužė du žmonės. Mazinesnysis slinko pirmas, ilgesnysis rėpliojo paskui ir ir nuolat griuvinėjo ant akmenų, ant griovelėlių, iškastų van deniui nutekėti. Miestas miegojo, ir bokšto laikrodinis neseniai buvo suskaitęs pusę dviejų. Gale sodo su akmenu kais šnekučiavosi upelis, tukščėjo garinis malūnas. Tvenkinys, tarp medžių, riktėlojo nubudus antis. Ir vėl buvo ramu. (b. d.)

LIETUVIAI SVETUR

Šiaurės Amerikoje

Lietuvių tvirtovė užjūry

J. Am. Valst. Cicero lietuv. katalikai iškilmingai minėjo savo parapijos 25 mt. sukaktuves. Cicero Sv. Antano lietuvių katalikų parapija įkurta 1911 metais. 1929 m. jau pasistatė savus bažnyčios rūmus, kuria kaštavo 105.000 dolerių. 1912 m. parapijiečiai įsteigė lietuvių m-lą ir 1919 m. pastatė erdvius n.-los rūmus, kurie kaštavo per 50.000 dolerių. Mokykloje telpa arī 200 vaikų.

1920 m. pastatė ir mokyklos mokytojams namus, kurių vertė siekė per 30.000 dolerių. Cicero I. parapija turi 600 šeimų ir 300 viengūnių. Pirmuoju parapijos klebonu buvo kun. Antanas Ezerskis, dabar klebonauja kun. H. J. Vaičiūnas.

Ekskursijos į Lietuvą

Šiais metais didesnės lietuvių iš S. Amerikos ekskursijos į Lietuvą rengiamos laivu «Queen Mary», kuris išvyks gegužės 5 d. Svedų linija rengia gegužės 24 ir liepos 21 d. laivų «Stattendam». Šias tris ekskursijas organizuoja lietuvių laivokarių agentų sąjunga. Turimomis žiniomis šiemet lietuvių ekskursijos iš S. Amerikos į Lietuvą busiančios žymiai gausingesnės. Pigičiausia laivokartė į abi puses kaštuoja 182 dol., į vieną pusę — 97 doleriai.

Milijonas naujų apastalų

Amerikos Jungt. Valstybių «Krikščioniškojo mokslo brolijos» suvažiavime, kuris įvyko Newjorke ir kuriame dalyvavo 3.000 kunigų, vienuolių ir pašaukusių, padaryta nutarimas suorganizuoti milijoną narių pasauliečių platinti krikščioniškąjį mokslą. Šios brolijos

pirmutinis tikslas rūpintis pastoreio milijono katalikų vaikų, kurie lanko beti kybines valdžios mokyklas, tinkamam religiniam išauklėjimui. Siekiant išplėsti šios brolijos veikimą kiekvienoje parapijoje, greitai laiku prie Katalikų Akcijos centralės Vašingtone bus tam reikalingai suorganizuotas biuras, kuris specialiai imsis šio darbo.

Ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į vasaros mokyklas, kur vaikai 6 arba 8 savaitėms surenkami į stovyklas. Čia jie ne tik atsigauja ir pasils, bet taip pat išsina ir atitinkamą tikybos dalykų kursą. Brolija taip pat rūpinasi ir suaugusių religiniu švietimu. Nutarta paruošti naują tinkamą katekizmą ir išleisti liaudžiai prieinama Sv. Rašto leidimą.

Amerikos jaunimo vyskupas

Paskutiniu laiku Jungtinėse Amerikos Valstybėse labai smarkiai ėmė klestėti įvairūs Katalikų Akcijos užsiėmimai. Prie tokio religinio atgimimo daugiausia prisidėjo dažna ir kasdieninė Komunija Amerikos moksleivių ir studentų tarpe!

Čia tenka pažymėti vieną Amerikos vyskupą, kuris ten žinomas jaunu

menės apaštalo vardu. Tai Cikagos vyskupas pagalbininkas Theil. Iš pradžių jis buvo Cikagos kalėjimo kapelionu. Čia dirbdamas jis patyrė, kad žmogus nusikaltėliu pasidaro dar prieš 18-us metus savo amžiaus ir kad katalikų jaunuolių skaičius kalėjimuose vis dėlto yra nepaprastai didelis. Viso to priežastį jis matė, skurde, alky nutolime nuo Bažnyčios ir visuomenės atėjingame dėl jaunuolių likimo ir jų ateities. Pritariant Cikagos kardinolui kunigas Sheil pradėjo rūpintis vargingąja Cikagos jaunomene. Jis patraukdavo ją sportu ir rūpinosi prieglaudomis tai jaunuomenei, kuri be šeimos ir namų bastėsi po kraštą. Buvo įrengta daug žaidimų aikštelių ir surengti vasaros atostogų kursai. Kun. Sheil neskyj ir pats vidunakėiais, vieno kito vyriškio lydimas vaikščiodavo po Cikagos miesto sodus, nes jis žinojo, kad daugelis tų benamių jaunuolių praleidžia naktis po plynu dangumi, mėgodami ant suolo arba ant žemės. Juos iš visur surankiodamas, gabendavo į prieglaudą.

Jo veiklos vaisiai netrūkūs pasirodė tokie dideli, kad jau po keleto metų mažamečių nusikaltimai Cikagoje sumažėjo net per pusę. Mat, iš sporto aikštelių nekrikštyti berniukai būavo atvedami į bažnyčią, kur jie priimdavo krikštą, jo sportininkai priimdavo pir-

mąją šv. Komuniją. Tūkstančiai jų su pasitokėjimu ėmė šlurėti į kunigą.

Sovietų Rusija vis dėlto religinga

«Daily Telegraph» Maskvos korespondentas rašo, kad per Kalėdas visos Maskvos bažnyčios ir cerkvės, kurios tikėtai yra neuždarytos, buvo perpildytos tikinčiųjų. Pats korespondentas į bažnyčią pateko tik tuo to, kai veltui buvo mėginęs įsigrūsti į aštuonias perpildytas bažnyčias. Maskvoje dabar iš «keturiasdešimt keturiasdešimčių» cerkvių beliko tik 26. Korespondentas konsultuoja, kad vis dėlto per paskutinius dvejus metus Sovietų Rusijoje tikinčiųjų skaičius žymiai padidėjo. «Toje cerkvėje, kurioje aš buvau, rašo korespondentas, mačiau labai daug paaugančio jaunimo, ko anksčiau nebūdavo. Jami diakonai patarnavo seniems šventikams, kas rodo, kad Sovietų Rusijoje auga ir religijos vadų skaičius. Jau nieji diakonai, matyt, yra jau proletariato režimo augintiniai».

Labdarybės apaštalas

Amerikoje neseniai mirė sulaukęs 95 metų amžiaus, garsus labdarybės veikėjas kun. Baker. Jis įkūrė našlaičiams prieglaudą ir amatų mokyklas, globos istaigas ligoniams, motinoms ir seneliams, slaugių ir mokytojų mokyklas, daug parapijinių mokyklų, o jo visą darbą apvainikavo graži jo pastatyta Dievo Motinos garbei bažnyčia. Vi si trobesiai, pastatyti kun. Baker rūpesčiu vargšų naudai, atsiėjo apie 25 milijonus dolerių. Net didžiausios krizės metu jis kasdien aprūpindavo maistu bent 1000 žmonių. Ypatingai jis rūpinosi negrais, kurių jis vienas pakrikštijo apie 600.

ŽMOGUS

A. Rubikas

Kaip pelkėse Jėpsnelė gūdžią naktį.
Drebėdama klajos, neges ligi aušros,
Zmogus atėjęs žemėn šventą pasaką pasekti,
Akis dangun įsmeigęs prarymos.

Keliai, kaip mįslės neįspėtos nūneria į tolį,
Ir tolimų varpų skambėjime kankinasi širdis —
Zmogus palieka seserį, palieka brolių.
Ir didelėn kelionėn praveria duris.

O ten, gyvenimo saulėlydžiai pasruva.
Ir šaukia žmogų jie. Ir skuba jis
Per lietu, audrą, dieną niūrią,
Per ilgesio naktis.

Su paskutiniiais lapais miršta džiaugsmas patikėtus.
Kas tavo ilgesį, kas tavo skausmą apsakys?
Maža gelė, dangus toks melsvas neregetas
Paguos saulėlydžiu pusruvusias akis. —

MOTERS LIKIMAS

MERGAITĖMS

Galėti būti motina yra labai didelė laimė. Dievas tverdamas žmogų galėje įvairiai pasielgti. Jis galėjo ir taip padaryti, kad kiekvienas žmogus, panašiai kaip Adomas ir Ieva, tik iš Jo tegautų buvimą. Bet kaip tada ėia ant žemės atrodytu! Mes neturėtume nei tėvų, nei motinų! Nebūtų nei vyrų, nei žmonių, nei brolių, nei jokios šeimos! Nebūtų visų tų nuoširdžių ryšių, kuriais giminytė apjuosia žmones.

Tą mes matome Dievybėje. Trys Dieviški asmenys yra be galo laimingi, nes juos jungia amžina meilė. Ta meilė pasireiškia tuo, kad Tėvas neapčiuopiamu, stebėklingu būdu pagimdo Sūnų, o iš Tėvo ir Sūnaus prasideda Šventoji Dvasia. Ir štai Dievas pamatė, kad ir žmogus tuo būdu galėtų tapti Jo paveikslas, kad ir jis savo žemišką laimę rastų tarpusavėj meilėj. Šios meilės šaltinis yra tai, kad gimdytojais duoda vaikams buvimą.

Todėl Dievas nutarė leisti žmonėms dalyvauti Jo kūrimo galioje. Dievo privilegija yra sukurti, išsukti iš nieko tai, ko pirmiau nebuvo ir be Jo valios nebūtų buvę. Ir Jis leido žmonėms dalyvauti kūrimo galioje, suteikdamas galia gimdyti vaikus. Tai yra

laimė, kuriai išreikšti trūksta žodžių. Jei Dievo padedama tu tapsi motina, tai tau taip pat teks ta neišsemiamą laimę. Koks tada bus džiaugsmas! Įsi vaizduok sau, kad laikai rankose mažą kūdikėlį žiurintį į tave didelėmis gilomis akimis, iš kurių atsispindi siela; jei pamatai, kad ir jis turi amžinai gyventi, kad Dievo Sūnus ir dėl jo mirė, kad dangaus kunigaikštis jį sergsti, — tu tada sakai: «Tai yra mano vaikas! Aš jam daviau buvimą; be manęs ėia jo nebūtų! Su nusistebėjimu tu apie jį mąstysi, spausi prie savo širdies, išbučiuosi, bet šitos laimės išsemti niekuomet negalėsi!»

Kristus, steigdamas ant žemės savo bažnyčią, žinojo, kokį didelį patarnavimą Jo karalystei galės atlikti moterystėj gyvenantieji žmonės. Tėvai, Dievui leidžiant, gimdydami, krikštijdami ir katalikiškai auklėdami savo vaikus, labai daug pasidarbuoja Jo bažnyčiai praplatinti. Tai yra patarnavimai, nuo kurių Kristus negalėjo atsisakyti. Bet gimdytojų pašaukimas yra taip pat labai sunkus ir reikalauja didelių aukų. Bet kad vedusieji savo pašaukime ištesėtų, Kristus suteikė jiems ypatingų malonių. Jis norėjo parodyti, kad moterystė yra didelis ir šventas daiktas.

Taip pat Kristus išskėlė moterystę į paslaptingą sakramento garbę. Kaip kunigas savo aukštomis pareigoms pašventinamas ypatingu sakramentu, taip ir gimdytojai savo aukštam pašaukimui yra pašventinami ypatingu moterystės sakramentu. Tokiu būdu gimdytojų uždaviniai statomi greta kunigystės, t. y., gimdyti ir auklėti bažnyčios narius. Dievo karalystės tėvainius Moterystė, kaip ir kunigystė, yra pašventas Bažnyčios tarnybai luomas; ji yra viena iš septynių didžiųjų krikščionybės šventenybių, paskirta platiinti Dievo karalystei žemeje, pripildyti dangų šventaisiais, kurie turi užimti nusidėjusių angelų vietas.

Ką iš tikrųjų reiškia būti motina, paaiškės tik amžinybėje, kai ji klūpės ties Dievo sostu, naudosis neapsakoma dangaus palaima ir tuomet sau sakys: «Vaikai, kuriems aš daviau buvimą ir jų vaikai ir tolimiausi aniniai, gal šimtai, tūkstančiai žmonių taip pat turi būti šiame puikiamame danguje! Be manęs jų nebūtų buvę! Aš suteikiau jiems gyvenimą amžina laimė». Tik tada jai galutinai paaiškės, kaip nepaprastai svarbus yra jos uždavinys. Uždavinys, kuris apima amžiną laimę daugelio nemirtingųjų sielų.

Tačiau kelias prie šios laimės, kuris per išsiplėtojamą kilniosios meilės jai atidaromas, yra kentėjimų kelias, nes tikroji meilė be kančių ir pasiaukojimo nėra įmanoma. Jau tas laikas, kada negaitės kūnas pradeda bręsti, atneša jai daug pasikartojančių sunkumų. Žmonos ir motinos pašaukime

moterystė reikalauja iš moters daug didesnio pasišventimo, negu tėviškumas iš vyro. Jos pašaukimas paprastai atmeta visa tai, kas į jos, kaip į šeiminingę, programą neįeina, tuo tarpu yra dažniausiai estė nuo šeimos nutolęs. Neštumas, gimdymas, nemigo naktys, šalia džiaugsmo, suteikia jai daug vargų ir skausmų ir be pasigailėjimo reikalauja iš jos išsižadėjimo ir pasiaukojimo. Taigi kentėjimas yra moters pašaukimas, bet jeigu tas kentėjimas tikra meile apšviečiamas, tad ji esti vie nintelis jos begalinės laimės šaltinis.

Galimybė tapti motina sudaro mergaitėi taip pat didelį pavojų. Ją gali vadaryti nepaprastai laimingą ir vesti prie gražiausio motiniškumo išvystymo, bet taip pat ji gali būti jai baisia nelaimė, jeigu ji nesilaikys Dievo nustatytos tvarkos ir pradės nedorai gyventi. Moterystė, motiniškumas, vyro meilė yra kažkas nepaprastai aukšta, šventa. Tik su šventa pagarba, su tikru nusiteikimu ir kilnia meile tegalima prie to artintis. Bet kadangi pirmoji nuodėmė be pasigailėjimo sužaloja žmogaus prigimtį, tai kiek vienam gresia pavojus, kad kūno geiduliai nesuterėtų šios srities. Šiuo atžvilgiu daugiausia tenka nukentėti moteriai. Čia ir glūdi jos liūdnas likimas.

(Bus daugiau)

JAU LAIKAS «SVIESA» UZSIPRENUO MERUOTI 1937 METAMS.

LIETUVIAI! Vísí kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokite ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesą" gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesą" lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoje Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a: Iš provincijos pinigų siųsti Redaktoriaus vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOŠ UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephi- genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI- NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydomas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n. e.: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. João de Oliveira Mattos

MEDIKAS—CHIRURGAS, SANTA CASA GYDYTOJAS, ASISTENTAS
— PROFESORIUS PRIE 1-A. CHIRURGIJOS KLINIKOS SÃO PAU-
LO MEDICINOS FAKULTETE.

BENDRAI CHIRURGIJA — MOTERŲ IR ŠLAPAMO KELIŲ LIGOS
KONSULTORIJA: BUTAS:

RUA QUINTINO BOCAIUVA, 36, RUA MONTE ALEGRE, 77.
1 AUKŠTAS — SALĖS 6 ir 7

PRIMA NUO 2 iki 5 VAL. VAKARO. TEL. BUTO — 5-2211.

Sj skelbimą deda Bendruomenės Revizijos narys, p. Benediktas La-
šinskas, kuris labai giria minėtą gydytoją dėl jo paties išgydymo
nuo begalo sunkios ligos.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMA-
TIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos —
VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Nau-
jas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERŲ LIGŲ. Gy-
dymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu —
(DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kai-
nos pigios. Patarnaujame ir
naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

LIETUVIS DAILINIKAS

São Pauly, gatvėje Newton
Prado, 140 lietuvis LIONGI-
NAS PAZIKAS turi at-
darys dailės — taisybės studij-
ją. Priešia įvairius paveikslus,
portretus ir t. t. ant drobės alė-
jiniais dažais. Kas nori turėti
gražų portretą, tesikreipia ten.
Taip pat ten taisomi laikrodžiai
ir kiti dalykai.

„Šviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
  2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
  3. Bom Retire — p. Baužio krau-
tuvė [Rua Aymorės ir ant kampo Rua
Carmo Cintra] ir José Paulino vaisti-
nė [Rua José Paulino, 109].
  4. P. Kirilausko krautuvė — Vil-
la Anastacia.
  5. P. Menkaičio krautuvė — S.
Anna.
  6. Pas laikraščių platintojus ir
  7. Pas «Sviesos» įgaliotinius vi-
suose miesto rajonuose, taip pat
- IR — rua Coronel Mo-
raes, 338.

SKAITYK IR PLATINK

“SVIESA”

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Visa kolonija bendrai minėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę

Kadangi vasario m. 16 d. šiais metais buvo šokiadienių, tai bendras visos kolonijos Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas, buvo suruoštas, patogume dėlei, sekmadienio, vasario m. 21 d. vakarą, Mokos mokykloje.

Šiais metais dar tik pirmą kartą visos organizacijos minėjo bendrai Nepriklausomybės šventę, sutilpdamos po viena pastoge.

Minėjimas buvo pradėtas p. Konsulo Gaučio kalba apie lietuvių kovas už laisvę ir nuveiktus įvairios srities darbus jau esant Nepriklausomai Lietuvai.

Po to ėjo organizacijų atstovų kalbos. Kalbėjo šių organizacijų atstovai: Liet. Kat. Bendruomenės, Aero Klubo, «Grūdo», «Ryto», Sporto S-gos «Lithua-

nia» ir Brazilijos Lietuvių S-gos.

Pažymėtina, kad nei vienas kalbėtojas per daug į kraštutinius nenukrypo. Linkėta buvo visko šia proga.

Cia Brazilijoje vieniems su kitais artimiau susibendrauti, baigiant galutinai viešus kilusus nesusipratimus. Buvo linkėta taip pat, kad ant tų pamatų, būtent ant demokratiškų, ant kurių buvo pradėta statyti nepriklausomos Lietuvos gyvenimas, būtų tęsiama ir toliau kuriamasis darbas, atsisakant visų svetimybių.

Galop ėjo koncertinė dalis. P. Stankūnui vadovaujant dainavo solo, trio, ir choras.

Tuo minėjimas ir baigėsi.

Dar viena nauja lietuvių tvirtovė

Praėjusį sekmadienį, vasario m. 21 d. Parque das Nações buvo atidaryta ir pašventinta nauja, Maironio varlo, lietuvių mokykla, kuri buvo pastatyta Lietuvos Konsulo p. Gaučio pastangomis, bei rūpečiu.

Jau iškilmes, be vietinių lietuvių dar daug atvyko ir iš São Paulo lietuvių, ir jų prietelių, kaip pavyzdžiui visiems žinomas, įtakingas S. Pauly asmuo Santa Casa direktoriaus Rangel Pestanas, Baltijos Draugų S-gos Vaidybos narys, Latvijos Konsulato atstovas, S. Paulo švietimo įstaigų atstovai, S. Bernardo profektas ir visa eilė kitų.

Šia proga buvo pasakyta eilė naujų irdžių kalbų, kaip p. Majaus, mok. Jaigalo, agronomo Zabroskio (kurio braziliska kalba buvo sužavėti patys brazilai) Bakšio, kun. Ragažinskio, Baltijos Draugų S-gos atstovo, švietimo įstaigų atstovų.

P. Stankūno vedamas jungtinis choras sudainavo keleta, su pakilusia aorta lietuviškų dainų. Cia proga tenka pastebėti, jei choristų tarpe ne-

būt asmeninio pobūdžio nesusipratimų, tai São Paulo lietuvių su savo choru visur be baimės galėtų demonstruoti ir rimtai užsirekomenduoti.

Užbaigiamąjį žodį pasakė p. Konsulas p. Gaučys.

Po to, sveičiai ir mokytojai, šios mokyklos vedėjas p. Jurevičiaus buvo pakviesti į lietuvių D. Mckeivičiaus (pajevoničio iš Vaišvilų) jaukų namelį, kur sveičiai buvo pavaišinti namų darbo alučiu. Cia pat esantieji lietuvininkai sudainavo keleta charakteringų lietuviškų dainų. Nejuokiomis pralinko jaukioj nuotaikoj pora valandų. Apie saulėleidį visi skirstėsi. Parque das Nações apylinkės labai gražios, kurios kaž kaip panašios ir tuoj priena Lietuvos Anykščių, Zarasų, ar Pajevnio kalnelius apaugusius pušėlėmis.

Naujoji mokykla bus šio krašto lietuvių kultūrinio gyvenimo centru ir jaunąją kartą, lyg koks sargas, saugos, nuo ištautėjimo pavojaus. To tenka šia proga naujai lietuvių tvirtovei palinkėti.

Del mišrių vedybų

Be medžiaginio, ekonominio sustiprėjimo, lietuvių išeių tikslas yra pirmo eilės išsaugoti lietuviškumą. Kaip tik tuo tikslu įsteigta visa eilė mokyklų, pastatyta bažnyčia, suorganizuota įvairiausių organizacijų.

Bet lietuvių labai didelė pavojai grėšia iš mišrių vedybų ta prasme, kad lietuvių ištėka už kitatute, ar lietuvis vyras veda kitatute. Ir tokiose šeimose, kur tik viena pusė lietuviška, dažniausia vartojama jau nelietuvių kalba, vaikai leidžiami į nelietuvių mokyklas. Taigi iš mišrių vedybų pusės lietuvių grėšia nemaži pavojai. Kiekvienas lietuvis vyras, kiekviena lietuvių šeimaitė, sudarydami tik pusiau lietuviškas šeimas, turi jausti atsakomybę ir prieš Tėvynę, ir reikalui esant, savo asmeninių patogumų išžadėti. Be to tokios mišrios šeimos ir kitais atžvilgiais vengtinios: Kitų tautybių, ypač vyrų, savo vadamiesi savo krašto, papročiais, o neretai vedę ir pusėtinai netvarkingą gyvenimą, savo žmoną pastatato į tokias gyvenimo sąlygas, kad lietuvių, ten patekusių, nieko kito nelieka, kaip agailėti savo neapgalvotą, žingsnį. Šiuo tarpu šis klausimas tik teišneliamos bendroji plotnė. Apie tai reikia daug spaudoj rašyti s

sirinkimuose kalbėti, nes iš mišrių vedybų lietuviškumui grėšia dideli pavojai

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKA

Zymiausieji São Paulo rusų dainininkai ir muzikai kiekvieną vakarą linksmina svečius lietuvių šeiminių užėgoje,

Bar Rio Branco

RUA VISCONDE RIO BRACO 461

KAMPAS RUA VICTORIA.

Tautiečiai, apsilankę nesigailėsite.

RIO DE JANEIRO MIESTE «ŠVIESA»

GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

JAU LAIKAS «ŠVIESA» UZSIPRENUO-

MERUOTI 1937 METAMS.

Reikalingas mokinys

Reikalingas mokinys raidžių rinkimui. Kreiptis prašome į Spaustuvę RUA DA MOOCA 309.

Steigiamasis Centro Susirinkimas

Brazilijos Lietuvių Centrai organizuoti Komisija mus prašo paskelbti, kad vasario 28 d. 2 v. p. p. Dr. V. Kudirkos v. mokyklos salėje, rua Lithuania, nr. 13, įvyks steigiamasis Centro susirinkimas, kuriam dalyvauti kviečiami šių organizacijų atstovai, nuo kiekvienos organizacijos po du: Lietuvių S-ga Brazilijoje; Grūdo dr-jai; Liet. Katalikų Bendruomenė, Vilties S-ga; B. L. Aero Klubas; Rio lietuvių Vilnės S-ga; L.M.M.R. Rytas ir L.L.M. Korporacija.

Steigiamame susirinkime dalyvaus ir p. Konsulas.

Linkime organizacijoms darnaus sutarimo ir įkurti Brazilijos lietuvių Centrą.

Parque das Nações lietuvių turės savo bažnyčią

Ketvirtadienį vasario mėn. 25 d. p. konsulas Gaučys ir kolonijos kapelionas kun. Ragažinskis lankėsi pas Dr. Peruchį, Parque das Nações žemių savininką, kuris yra dovanojęs lietuvių mokyklai žemės sklypą. Dr. Peruchis taip pat duoda didelį žemės sklypą ir plytas statyti lietuviams Parque das Nações bažnyčiai. Vieta labai graži — prie susikirtimo gatvių Alemanha ir Franca.

Neištesėjo

Praėjusių metų pabaigoj susidariusi iniciatorių grupė labai entuziastingai griebėsi reformuoti spaudos bendrovę «Sviesa», paverčiant ją tokiu pat vardu akcine bendrove. Buvo numatyta nuo Naujų Metų įsitaisyti spaustuvę, kur būtų spausdinama lietuviški laikraščiai, bei knygos. Bet po N. Metų praėjo jau du mėnesiai, o apie akcinės paudos bendrovę nieko negirdėti.

Taip pat ir iš vieno skyriaus

BENDRUOMENĖS PASTO DĖŽĖS

Nr. 4118.

Visi «Sviesos» skaitytojai, gali šia dėžute pasinaudoti gaunant laiškus iš Lietuvos, ar iš kur kitur. Kam bus atsiųsta laišku paskelbsim «Sviesoje».

Adresas rašyti šitaip: vardas ir pavardė

Caixa Postal 4118 São Paulo

Brazil.

Lietuvių Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po viena milreisą ir vienas milreisis įrašų.

Pamaldos

SĮ SEKMADIENĮ VASARIO MĖN. 28

DIENA PAMALDOS BUS:

8 ir 11 val. ryto Vila Zelinoj lietuvių bažnyčioj.

Laikys kun. Ragažinskis.

Sv. Antano do Pary bažnyčioj su ma bus 11 val.

Taip pat bus Villa Anastazijoj 7½ val. ryto.

Pamaldas laikys kun. Sugintas.

Ateinančią savaitę šv. Mišių Vila Zelinoj trečiadienį nebus, bet bus ketvirtadienį.

Išpažindčių šv. Antano bažnyčioj bus klausoma šeštadienio vakare.

KOLONIJOS KAPELIONAS.

SVENC. SAKRAMENTO GARBINIMO BROLIJOS NARIU DĖMESIUI

Pranešama, kad Kitą sekmadienį, kovo mėn. 7 d. susirinkimas bus Villa Zelinoj lietuvių bažnyčioj, kur dalyvaus šios Brolijos nariai iš Villa Bellos, Zelinos, Alpinos, Mokos ir iš kitur.

Lietuviai, palaikykim savuosius!

Provizorius Juozas Lukoševičius praneša, kad neseniai yra įsisteigęs naują vaistinę Rua Bom Pastor 18 (Ypiranga), kuri yra kasdien adara nuo 7 val. ryto, ligi 11 val. nakties. Taip pat šaukiamas kiekvieną valandą, ir nakties metu, vyksta pas ligonius leisti adatų į muskulų, po oda ir į gyslas. Lietuviams ypač daroma didelė nuolaida užmokesnyje.

Kiekvieną dieną nuo 8 val. ligi 10 val. vakaro didžiūruoja gydytojas, kuris tikrina ligonų sveikatą nemokamai.

Negalintiems pasinaudoti gydytojo patarnavimu nustatytoms valandoms, gydytojas sutinka atvykti vaistinėn, susitarus iš anksto ir kitomis valandomis. Pats provizorius Lukoševičius yra visumet pasiruošęs patarnauti visoms lietuvių šeimoms.

Susisiekiama labai patogus. Iš Largo da Sé galima važiuoti bondėmis Fabrica 20, Villa Prudente 32, Ypiranga 4. Taip pat Fabrika ir alto do Ypiranga autobusai galima važiuoti.

Privaziavus kampą gatvės Bom Pastor reik išlpti ir eiti į 18 Nr. šios gatvės. Ten randasi pirmasis São Paulo lietuvis vaistininkas turįs nuosavą vaistinę Juozas Lukoševičius, kuris visumet pasiruošęs maloniai patarnauti.

Adresas

FARMACIA DOM BOSCO

RUA BOM PASTOR 18 Tel. 3-01-00

Ypiranga. Provizorius

Juozas Lukoševičius.